

يا الله

زه حاضر يم

09-June-2022

هفته وراه د سنټو ډکه اجټماع کښی کیدونکے

د سنټو ډک بیان

(For Islamic Brothers)

9 جون 2022ء د پاڪستان په هفته وار اجتماع كنبى كيدونكے بيان

يا الله زه حاضريم

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُوْلَ اللّٰهِ وَعَلٰى اٰلِكَ وَاَصْحٰبِكَ يَا حَبِيْبَ اللّٰهِ

اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ اللّٰهِ وَعَلٰى اٰلِكَ وَاَصْحٰبِكَ يَا نُوْرَ اللّٰهِ

نَوَيْتُ سُنَّتَ الْاِعْتِكَافِ (ترجمه: ما د سُنَّتِ اعتكاف نِيَّتِ او كرو)

د دُرُودِ پاك فضيلت

حضرت ابو طلحه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمائی: يو خُل د سحر په وخت كنبى د
الله پاك د خوږ نبي، رسولِ هاشمي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ په نُوراني مخ باندې د
خوشحالي آثار وو، صحابه كرامو عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ د دې سبب او پوښتلو نو
خوږ آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ او فرمائيل: الله پاك پيغام راليرلے دے: اے
محبوبه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ! ستا اُمّتي چې په تاسو يو خُل دُرُود شريف
اولولي، زه به د هغه د پاره لس نيكي اوليكم، د هغه به 10 گناهونه

مُعافِ كَرَمِ او 10 درجے به ئي د قيامت په ورځ اوچتې كرم او ډير رحمتونو به پرې نازل كرم.¹

اُن پر درود جن كو كَسِ بے كساں كهين | اُن پر سلام جن كو جُربے جُركي هے²

وضاحت: هغه خور آقا، مكي مديني مصطفى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ چاته چې د بے وسو مددگار وائي، څوك چې د هر بے خبره خبر ساتلو والا دے، په هغوئي باندي دې دُرود او سلام وي.

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَي مُحَمَّدٍ

د بيان اوريدلو نيتونه

فَرَمَانَ مُصْطَفَى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: أَفْضَلُ الْعَمَلِ الْبَيِّنَةُ الصَّادِقَةُ (يعني) رښتيني نيت د ټولو نه افضل عمل دے.⁽³⁾

اے عاشقانِ رسول! د هر نيك او جائز كار نه مخكښي د ښه ښه نيتونو كولو عادت جوړ كړئ چې هغه نيت بنده جنت كښي داخلوي. د بيان اوريدلو نه مخكښي ښه ښه نيتونه او كړئ: مثلاً نيت او كړئ چې ښه نظر به ښكته ساتم او ښه په غور به بيان اورم. ښه د علم دين زده كولو د پاره به پوره بيان اورم ښه د علم دين د تعظيم [يعني ادب] په نيت به باآدبه كښينم

323

¹...مُسْتَدِرِ أَحْمَد، جلد: 5، صفحه: 509، حديث: 16352-

²...حدائق بخشش، صفحه: 209-

³...جامع صغير، صفحه: 81، حديث: 1284-

❁ د خپله اصلاح د پاره به پوره بيان اورم ❁ خه چې واورم پخپله به پرې د عمل كولو او نورو ته د رسولو كوشش كووم.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

د لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ په لوستلو د به هوشه كيدوا واقعه

د حضرت امام حسين رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ شهزاده حضرت امام زَيْنُ الْعَابِدِينَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ډير زيات مُتَّقِي، پرهيزگاره او د الله نه ويره لرونكې شخصيت وو.

(د خوفِ خدا دوه قسمه دي: 1: د الله پاك نه هغه ويره كومه چې زمونږ په شان د گنهگارانو وي، يعني د الله پاك د عذاب نه ويره، د الله پاك د نيولو نه ويره، چې چرته مونږه گنهگاران اونه نيولې شو، 2: او د الله پاك د نيكانو بندگانو چې كومه ويره وي، هغه د الله پاك د پټ تدبير نه ويريدل، د الله پاك د قُرب نه د لرې كيدو ويره ده چې چرته داسې نه وي چې د الله پاك د قُرب نِعْمَتِ مونږ ته نصيب دے، الله دې نكړي چې دا نعمت زمونږ نه بيرته وانخستے شي.)

د حضرت امام زَيْنُ الْعَابِدِينَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ويره دويم قسم والا وه، يو ځل هغوئي د حج د پاره احرام اوتړلو، نو د احرام تړلو سره د هغوئي مخ مبارك زير شو، د خوفِ خدا د غلبه په سبب ئې تلبيه (يعني لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ) نه شوه لوستلے. خلقو عرض اوکړو: محترمه! تاسو تلبيه (يعني لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ) ولے نه

لولى؟ اوئي فرمائيل: زه ويريرم چي كله زه **كَبَيْكَ اللَّهُمَّ كَبَيْكَ** اولولم نو لا **كَبَيْكَ** اونه وئيله شي يعني د الله پاك د بارگاه نه دا جواب رانشي چي ستا حاضري قبوله نه ده. خلقو عرض او كرو: گرانه قدرمنده! د احرام ترلو سره تلبيه (يعني **كَبَيْكَ اللَّهُمَّ كَبَيْكَ**) لوستل ضروري دي. بيا حضرت امام زين العابدين رحمى الله عنه په شرعي حكم عمل كولو د پاره لوستل شروع كره: **كَبَيْكَ اللَّهُمَّ كَبَيْكَ**....

دا لوستل ئي وو چي د الله پاك ويره پرې غالب شوه او بے هوشه شو په زمكه را اولويدلو. د حج په دوران كنبې د هغوئي دا حالت جاري وو، په مئي كنبې، عرفات كنبې، صفا مروى كنبې چي كله هم هغوئي **كَبَيْكَ اللَّهُمَّ كَبَيْكَ** لوستلو نو بے هوشي به پرې راتله.¹

نه پاؤں ميں اپنا پتا يا الهى!

ترے خوف سے يا خدا يا الهى!

میں تھر تھر ہوں کانپتا يا الهى!²

مجت ميں اپني گما يا الهى!

مرے اشک سے رہیں کاش مردم

ترے خوف سے ترے ڈر سے ہميشه

په حضرت امام زين العابدين رحمى الله عنه باندې دې د الله پاك ډير ډير رحمتونه نازل وي او د هغوئي په برکت دې مونږه بے حسابه او بجنبي.

أَمِينِ بِجَاهِ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

¹... تاريخ الاسلام، حرف العين، جلد: 3، صفحه: 182-

²... وسائل بخشش، صفحه: 105-

اعلى حضرت، امام اهل سنت مولانا شاه احمد رضا خان رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ د حضرت امام زين العابدين رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په خدمت كښې استغاثه [يعني د مدد درخواست] وړاندې كولو سره عرض كوي:

اے ترازين اذ عبادت و زونين ابدال | بهرايس بے زينت ازينين و صفا امداد کن¹

وضاحت: اے هغه شخصيته كوم چې د عبادت د نور نه منور دے، اے هغه محترمه انسانه! د چا په برکت چې عبادت گزارو ته بنائست او بنکلا نصيب شوې ده، زما د بد زينتہ (يعني گنهگار) مدد او فرمائې.

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ عَلَي مُحَمَّد

حج له تلل مي زړه ډير زيات غواړي

اے عاشقان رسول! د حج ورځے نزدې را روانے دي، قافله حرم طرفته روانيدو ته تيارې دي، د كومو خوش نصيبه خلقو نومونه چې دې كال د حاجيانو په فهرست كښې راغلي دي، هغوئي په ډير شوق او مينه په تيارو كښې مصروفه دي، احرامونه اخلي، ضروري سامان په بيگونو كښې پيك كوي، يو څو ورځے پس به قافله حرم طرفته تلل شروع شي. كاش! مونږه به وسو، گنهگارانو ته هم دا سعادت نصيب شي، چې مونږه هم حج او كړو، د صفا مروى په مينځ كښې سعي او كړو، په ميدان عرفات كښې

وقوف [يعني قيام] او ڪرو [په مُزدلفه ڪنبي ٿوله شپه د الله پاڪ په عبادت ڪنبي تيره ڪرو]، په مني ڪنبي ڦرباني او ڪرو، د حجر اسود بنڪولو توفيق رانصيب شي، او ڪاش! د خانه ڪعبي نه چاپيره د تاويدلو (يعني طواف ڪولو) سعادت را نصيب شي. شيخ طريقت، امير اهل سنت، حضرت علامه مولانا محمد الياس عطار قادري **دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَةِ** د الله پاڪ په بارگاه ڪنبي دُعا ڪوي:

بُلاوا اب آءِ گا ڪب يا اِلهي!
بنا ڪوئي ايسا سبب يا اِلهي!¹

بُڙا حج په آنه ڪو جي پاهتا هه
ميس مڪه ميس اول مدينه ميس اول

حاجي او د محبتِ اِلهي عملي اظهار

خوڙو او محرمو اسلامي ورونرو! د غور خبره ده! دا څنگه بنڪله بنائسته منظر دے چي د الله پاڪ بنده ڪوم چي الله پاڪ پيدا ڪرے دے، چاته چي الله پاڪ ساھ گانه، ژوند او طاقت ور ڪرے دے، هغه بنده احرام تري او د الله پاڪ په حڪم عمل ڪوي او مڪه ته رسي او **دَلَّيْكَ اَللّٰهُمَّ لَتَّبِيْكَ** (زه حاضر يم، يا الله! زه حاضر يم) وينا ڪوي او عملي طور دا اقرار ڪوي چي يا الله! زه ستا بنده يم، ته زما رب ٿي، اے الله پاڪه! زه ستا په پاڪه بارگاه ڪنبي حاضر يم، اے رحمن او رحيمه ربّه! تا ماته د خانه ڪعبه نه چاپيره د

طواف کولو حکم راکرے دے، زه د طواف د پارہ حاضريم، اے کریمہ ربّہ! تا ماتہ پہ میدانِ عرفات کنبی د قیام کولو حکم کرے دے، ما خپل کور پریسودے دے، د لرې علاقے سفر کولو، سختہ گرمي او سختو غرمو پرواه مې نه ده ساتلې او میدان عرفات ته حاضر شوے يم.

الغرض دا خومره بنکلے او د عشق او محبت نه ډک انداز دے، په دې کنبې د الله پاک د محبت خومره بنکلي انوار موجود دي چې بنده د خپل ربّ په بارگاه کنبې عرض کوي: **لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ** (زه حاضريم، يا الله! زه حاضريم).

میں مکے میں پھر آجیا یا اہی! | مجھے بخش دے بے سبب یا اہی! ¹

د تلبیہ په فضائلو باندي دري احاديث

(1) زمونږ خوږ آقا مکي مدني مصطفی **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** فرمائي: **مَا مِنْ مَلَأْتُ يَلْبِيَّ إِلَّا لَبَّى مَا عَنِ يَمِينِهِ وَعَنْ شِمَالِهِ مِنْ شَجَرٍ وَحَجْرٍ حَتَّى تَنْقَطِعَ الْأَرْضُ هَاهُنَا وَهَاهُنَا** يعني تلبیہ (**لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ**) لوستونکے چې تلبیہ لولي نو د ده بڼي او کینږ طرف ته د زمکې آخری حصې پورې چې خومره ونه او کانږي دي، هغه ټول تلبیہ لولي. ² (2) په يو حديث پاک کنبې دي: خوږ نبي، محمد عربي **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** ارشاد فرمائي: **مَنْ أَضْحَى يَوْمًا مُحْرِمًا**

¹... وسائلې بخشش. صفحہ: 107.

²... صحيح ابن خزيمة، كتاب المناسك، باب ذكر تلبية الاشجار، صفحہ: 601، حديث: 2634.

مَلِيًّا حَتَّىٰ غَرَبَتِ الشَّمْسُ غَرَبَتْ بِدُونِهِ فَعَادَ كَمَا وَكَدَتْهُ أُمُّهُ يعني چا چي په دې حال كښې سحر كړو چې هغه احرام تړلې وو، تلبیه ئې لوستله (او ټوله ورځ ئې په دې حال كښې تیره كړه) تر دې پورې چې لمر ډوب شو، (هغه لمر) د ده گناهونه د ځان سره ډوب كړه، اوس به دا بنده داسې شي لكه څنگه چې د ده مور دا زيږوله وو. ¹ (3) رسول اكرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ارشاد فرمائي: درے آوازونه داسې دي چې په هغې باندي الله پاك د فرښتو مخې ته فخر كوي: (1) د اذان آواز (2) د الله پاك په لاره كښې تكبير (يعني د الله اكبر) وئيلو آواز (3) د تلبیه لوستلو آواز.²

د حشر په ميدان كښې د لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ دهوم دهام

حضرت وهب بن مُنَبِّه رَحِمَهُ اللهُ عَلَيْهِ فرمائي: په تورات شريف (چې اسماني كتاب دے او په حضرت موسی عَلَيْهِ السَّلَام باندي نازل شوه دے په دې كتاب) كښې ليك دي: الله پاك به د قيامت په ورځ خپل اووه لاکه مُقَرَّبُو فرښتو ته د سرو زرو زنجيرونه ورکړي او حکم به ورته اوکړي چې د دې زنجيرونو سره كعبه شريفه د محشر ميدان ته راوړئ! فرښتے به لارې شي، د دې سرو زرو په زنجيرونو به كعبه شريفه او تړي، بيا به يوه فرښتے غږ

¹...جامع صغير، صفحه: 515، حديث: 8461-

²...جامع صغير، صفحه: 211، حديث: 3492-

اوکري: اے کعبی! ڄھ...!! کعبه شريفه به اووائي: زه نه ڄم تر ڄو پوري چي زما سوال پوره نکرے شي. د اسماني فضا نه به يوه فربنسته غبر اوکري: اے کعبی! سوال کوه ستا سوال به پوره کولے شي. بيا به کعبه شريفه د الله پاک په بارگاه کنبی عرض اوکري: اے الله پاکه! زما په گاوند کنبی د دفن شوؤ مومنانو په حق کنبی زما شفاعت قبول کرې. آواز به راشي: ما ستا درخواست قبول کرو (يعني ستا په گاوند کنبی چي کوم مومنان دفن دي، د هغوئي ټولو په حق کنبی ستا شفاعت قبول کرے شو) په مکه مکرمه کنبی چي څومره مومنان دفن دي، هغه ټول به راپاخولے شي، د هغوئي ځونه به سپين پرقيدونکي شي، هغه ټول به د احرام په حالت کنبی د کعبی نه چاپيره راجمع شي او د ټولو په ژبه به يوه کلمه وي: **كَبِّيكَ اَللهُمَّ لَبَّيكَ** (زه حاضر يم، يا الله! زه حاضر يم).

بيا به فربنستی کعبی شريفی ته اووائي: اے کعبی! ڄھ...!! اوس خو ستا سوال پوره شو. کعبه شريفه به اووائي: زه نه ڄم تر ڄو پوري چي زما درخواست قبول نکرے شي. د اسماني فضا نه به يوه فربنسته غبر اوکري: اے کعبی! اوغواره، تاته به درکولے شي. کعبه شريفه به عرض اوکري: اے الله پاکه! ستا گنهکاران بندگان کوم چي د لرې لرې نه په خاورو ککر زما خوا ته راغلل، هغوئي خپل بچي او د کور کسان، خپلوان پرينبودي وو، ستا فرمانبرداري ئي اوکره او ستا په حکم باندې ئي عمل

اوکړو او زما د ليدلو په شوق راغلل او حج ئې اوکړو: اے کریمه زه! زه ستا نه سوال کووم چې د دې حاجيانو په حق کښې زما شفاعت قبول کړه، هغوئې ته د قيامت د ويرې نه امن عطا کړه او هغوئې زما خوا ته جمع کړه. الله پاک به او فرمائي: اے کعبې! ما د هغوئې په حق کښې ستا شفاعت قبول کړو. بيا به فرښته اعلان اوکړي: چا چې د کعبې زيارت کړے وو، هغه دې د نورو خلقو نه جدا شي. د دې اعلان په اوريدلو سره به د محشر د خلقو نه هغه ټول خلق چا چې د کعبې شريفې ديدار کړے وي، چا چې د حج يا عمرې ادا کولو سعادت حاصل کړے وي، هغه ټول به جدا شي او د کعبې شريفې خوا ته به جمع شي، د دوئې مخونه به سپين وي او د دوزخ نه به بے ويرې د کعبې شريفې طواف کوي، د دوئې په ژبو به يوه کلمه وي: **لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ** (زه حاضريم، يا الله! زه حاضريم).

بيا به فرښته اوواي: اے کعبې! څه...!! اوس خو ستا سوال پوره شو. اوس خو څه! بيا به کعبه شريفه هم تليبه اولولي (يعني کعبه شريف به هم اوواي: **لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ**) (زه حاضريم، يا الله! زه حاضريم)، بيا به کعبه شريفه په داسې شان سره د محشر ميدان ته راوړے شي چې په دُنيا کښې د کعبے

زيارت كوونكي به د دې نه چاپيره طواف كوي او د دې ټولو په ژبه به دا
كلمات وي: **كَبِيكَ اَللّٰهُمَّ كَبِيكَ** (زه حاضر يم، يا الله! زه حاضر يم).¹

جج كا شرف هو پهر عطا يارب مصطفے	ميثا مدينه پهر دکها يارب مصطفے
ديده طواف غانده کعبه کا پهر شرف	فرمايه پورا مدعا يارب مصطفے (2)

اے عاشقانِ رسول! غور او کړئ! د **كَبِيكَ اَللّٰهُمَّ كَبِيكَ** لوستلو خومره برکت
ده، د محشر ميدان.....! پنځوس زره کاله ورځ، د تانبه سره شوې زمکه،
پاؤ باندې يو ميل اور وروونکے لمر، دوزخ مخه ته او جنت هم مخه ته،
پل صراط به لگول شي، مخه ته به قهر وي، اعمال به تلله کيږي، هغه
وخت به د کعبې شريفې زيارت كوونكي، د طواف شرف
حاصلوونكي، د **كَبِيكَ اَللّٰهُمَّ كَبِيكَ** نعرې لگوونكي به د قيامت په ورځ په
داسې شان سره راشي چې کعبه شريفه به ورسره وي، دا خوش نصيبه به د
کعبې طواف کنبې مصروفه وي او په وجد کنبې به د **كَبِيكَ اَللّٰهُمَّ كَبِيكَ**
نعرې لگوي.

ديده طواف غانده کعبه کا پهر شرف	فرمايه پورا مدعا يارب مصطفے (3)
---------------------------------	---------------------------------

¹...الروض الفائق. صفحه: 48-

²...وسائلِ بخشش. صفحه: 129-

³...وسائلِ بخشش. صفحه: 129-

الله پاڪ دې مونڙ ته هم د كعبې شريفې د زيارت كولو توفيق را عطا ڪري، زمونڙ هم د حج سعادت نصيب شي، د عمرې كولو، صفا او مروى ڪنڀي د سعي كولو، په مني او عرفات ڪنڀي د حصاريدلو توفيق نصيب شي، ڪاش! مونڙه هم په ڊير شوق او محبت د **لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ** نعرې اولگوو،
الله پاڪ دې توفيق رانصيب ڪري. **أَمِينِ بِجَاهِ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ**

د هر لمانځه نه مخڪنڀي به ئي لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ لوستلو

عام طور تلبيه (يعني **لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ**) احرام تړلو سره لوستلے ڪيري، خو ڪه مونڙه د دې په معنيٰ غور او ڪرو نو په دې لحاظ سره د يو مسلمان د ژوند يو ساعت هم داسي نشته ڪوم چي د دې نه جدا تير ڪرے شي، د مسلمان معنيٰ هم دا ده: الله او د هغه د رسول **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** په حڪم باندې عمل كولو والا، ځڪه د يو مسلمان د ژوند يو ساعت په دې تصور، يقين، شوق او جذبه سره تيرول پڪار دي چي د هغه د زړه، دماغو، ژبه، پوره بدن، يو يو عمل، يو يو سوچ او يو يو خيال نه دا آواز پيدا ڪيري:
لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ (زه حاضر يم، اے الله! زه حاضر يم). زمونڙ د خور آقا **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** مبارك اندازو و چي د شپي به ئي ڪله لمونځ (يعني د شپي نوافل) ادا ڪول نو د لمانځه شروع ڪولو نه مخڪنڀي به ئي فرمائيل:
لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ (زه حاضر يم، اے الله! زه حاضر يم) او د بعضو رواياتو

مطابق د هر لمانځه نه مخکښې به خوږ آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ لوستلو:

لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ (زه حاضر يم، اے الله! زه حاضر يم).¹

هر سحر لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ لولئ...!

حضرت زيد بن ثابت رضي الله عنه جليل القدر صحابي دے، حضور اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يو ځل هغوئي ته يوه دُعا اوبنودله او حکم ئې ورته اوکړو چې پخپله ئې هم لوله او د خپل کور کسانو ته هم په پابندئ سره هره ورځ دا دُعا لوله، هغه دُعا دا ده، ارشاد ئې اوفرمائيلو: **قُلْ حِينَ تَصْبِحُ** يعني اے زیده! د سحر په وخت دا لوله: **لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ وَالْخَيْرُ فِي يَدَيْكَ** يعني زه حاضر يم، يا الله! زه حاضر يم، ستا نه د سعادت سؤل کووم، تولې نيکئ ستا په دست قدرت کښې دي.²

اوگورئ! خوږ آقا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ هره ورځ د **لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ** لوستلو ترغيب ارشاد اوفرمائيلو.

معلومه شوه **لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ** لوستل صرف په حج او عمره کښې خاص نه دي، بلکه بنده له پکار دي چې هره ورځ د الله پاک د مينې نه

¹... شرح حديث لببيك اللهم لببيك. صفحه: 25-.

²... مسند احمد، مسند الانصار، جلد: 9، صفحه: 26، حديث: 22290-.

ڊڪ وي او د خپل رب په بارگاه کښې عرض کوي: **لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ** زه حاضر يم، يا الله! زه حاضر يم.

د لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ معنی

حضرت عَلَّامه ابن رجب حنبلی رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ د دې حديث پاڪ لاندې فرمائي: دا کومه جمله چې ده: **لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ** زه حاضر يم، يا الله! زه حاضر يم. په دې کښې لفظ **لَبَّيْكَ** دوه ځله راغله دے او د عربي قاعده ده چې کله لفظ د تکرار سره راوړے شي، يعني يو لفظ بيا راوړے شي، په هغې کښې د تکرار معنی پيدا کيږي، مطلب دا چې بنده وائي: **لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ** نو د دې معنی صرف دا نه ده چې يا الله! زه يو ځل حاضر يم يا صرف نن حاضر يم بلکه د دې معنی ده: يا الله پاڪه! کله چې هم ستا حکم وي، بيا بيا به زه حاضر يم، هميشه حاضر يم، يو وخت هم ستا د حکم نه شاته نه ځم.¹

حضرت عَلَّامه ابن رجب حنبلی رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ نور فرمائي: کله چې بنده هره ورځ د سحر په وخت دا اووايي: **لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ** (زه حاضر يم، يا الله! زه حاضر يم) نو د دې مطلب دا شو: يا الله پاڪه! ما سحر په دې حال کښې کړو چې زه ستا دعوت قبلوونکے يم، تا چې د کومې خبرې حکم

ڪرے دے زه په هغې باندې عمل ڪولو والا یم، تا چي د کومې خبرے نه منع ڪرے یم، زه د هغې نه منع ڪيدونڪے یم، زه ستا په فرمانبرداري باندې قائم یم، ستا حڪم طرفته تادي کونڪے یم. ڪله چي بنده په خپله ژبه دا اوواي، نو اوس په هغه باندې لازم دي چي په خپل عمل سره د دې مطابق روان شي چي د هغه ژبه او د هغه ڪردار يو شان شي.¹

د الله ڀاڪ احڪام او د مومِن بنده رڌ عمل

اے عاشقانِ رسول! اوس غور او ڪريء...! خور آقا مونڙ ته تعليم را ڪرے دے چي هره ورخ بنده د خپل ربّ په بارگاه ڪنبي په شوق او ذوق سره اقرار ڪوي: **لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ** (يعني يا الله ڀاڪه! زه ستا په هر حڪم باندې سر تبيٽوم) مونڙه غور او ڪرو! الله ڀاڪ مونڙ ته د کومو کومو خبرو حڪم را ڪرے دے؟ ربّ فرمائي:

[مفهوم] ترجمہ کنز الایمان: لمونخ قائم ڪريء.

أَقِيْمُوا الصَّلَاةَ

(پاره: 1، سورة بقره: 43)

اوس مونڙه څه وايو؟ **لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ** زه حاضريم، يا الله! زه حاضريم.

الله ڀاڪ فرمائي:

<p>[مفهوم] ترجمه کنزالایمان: زکوٰۃ ورکړئ.</p>	<p>أَتُوا الزَّكَاةَ (پاره: 1. سورة بقره: 43)</p>
<p>مونږه څه وايو؟ لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ زه حاضر يم، يا الله! زه حاضر يم.</p> <p>الله پاك فرمائي:</p>	
<p>[مفهوم] ترجمه کنزالایمان: په تاسو باندې روژې فرض کړې شوي دي.</p>	<p>كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ (پاره: 2. سورة بقره: 183)</p>
<p>مونږه څه وايو؟ لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ زه حاضر يم، يا الله! زه حاضر يم.</p> <p>الله پاك فرمائي:</p>	
<p>[مفهوم] ترجمه کنزالایمان: په اسلام کښې پوره پوره داخل شئ.</p>	<p>ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَآفَّةً (پاره: 2. سورة بقره: 208)</p>
<p>بنده څه وائي؟ لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ زه حاضر يم، يا الله! زه حاضر يم.</p> <p>رَبِّ كائناات فرمائي:</p>	
<p>[مفهوم] ترجمه کنزالایمان: زمونږ د ورکړې شوي (مال) نه خرچ کړئ.</p>	<p>انْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ (پاره: 3. سورة بقره: 254)</p>
<p>بنده څه وائي؟ لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ زه حاضر يم، يا الله! زه حاضر يم.</p> <p>رَبِّ كائناات فرمائي:</p>	
<p>[مفهوم] ترجمه کنزالایمان: د الله نه</p>	<p>اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ</p>

(پاره: 4، سورة آل عمران: 102) اويريرئ خنگه چي د ويريدلو حق دے.

بنده خه وائي؟ **لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ** زه حاضر يم، يا الله! زه حاضر يم.

رَبِّ كائناات فرمائي:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا

[مفهوم] ترجمه کنز الایمان: تاسو د هغه

(پاره: 4، سورة آل عمران: 156) کفرانو په شان مه کيرئ.

بنده خه وائي؟ **لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ** زه حاضر يم، يا الله! زه حاضر يم.

رَبِّ كائناات فرمائي:

لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ

[مفهوم] ترجمه کنز الایمان: تاسو په خپل

بِالْبَاطِلِ (پاره: 5، سورة نساء: 29) مينخ کنبې د يو بل مال په ناحقه مه

خورئ.

يعني رشوت مه خورئ، سود مه خورئ، ناحقه د نورو په مال قبضه مه

کوي، بنده خه وائي؟ **لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ** زه حاضر يم، يا الله! زه حاضر يم.

رَبِّ كائناات فرمائي:

أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ

[مفهوم] ترجمه کنز الایمان: حکم او منئ د

(پاره: 5، سورة نساء: 59) الله او حکم او منئ د رسول.

بنده خه وائي؟ **لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ**.

رب كائنات فرمائي:

أَوْفُوا بِالْعُقُودِ (پاره: 6، سورة مائدہ: 1) [مفہوم] ترجمہ کُنْزِ الْاِيَان: خپل قول
(وعدہ) پوره کری.

بندہ خہ وائی؟ لَتَبِيكَ اللَّهُمَّ لَتَبِيكَ.

رب كائنات فرمائي:

أَذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا (پاره: 22، سورة احزاب: 41) [مفہوم] ترجمہ کُنْزِ الْاِيَان: الله ڊير ياد
کری.

بندہ خہ وائی؟ لَتَبِيكَ اللَّهُمَّ لَتَبِيكَ.

رب فرمائي:

وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا (پاره: 22، سورة احزاب: 70) [مفہوم] ترجمہ کُنْزِ الْاِيَان: او نيغه (حق)
خبره کوی.

بندہ خہ وائی؟ لَتَبِيكَ اللَّهُمَّ لَتَبِيكَ.

رب فرمائي:

لَا تَقْدِمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ (پاره: 26، سورة حجرات: 1) [مفہوم] ترجمہ کُنْزِ الْاِيَان: الله او د هغه د
رسول نه مخکينبي مه خئی.

بندہ خہ وائی؟ لَتَبِيكَ اللَّهُمَّ لَتَبِيكَ.

رب فرمائي:

وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلاً ﴿٨﴾

[مفهوم] ترجمه کنزالایمان: او د ټولو نه جدا

(پاره: 26، سورة هجرات: 1) شء او هغه ته مُتَوَجِّه شء.

بنده څه وائي؟ **لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ** زه حاضر يم، يا الله! زه حاضر يم.

الغرض....! الله پاك خپل بنده ته څومره احكام ارشاد فرمائيلي دي، د څومره خبرو نه ئې منع كړي دي، بنده هره ورځ د سحر په وخت پاڅي، د دې اظهار او كړي، د دې اقرار او كړي او وائي: **لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ** يعني د الله پاك څومره احكام دي، زه ټول منم، تا چې د څومره خبرو نه منع كړي ده هغه ټول منم.

يا الله پاكه! مونږ ته د خور آقا **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** د تعليماتو مطابق هره ورځ د سحر په وخت د دې دُعا لوستلو او په صحيح معنو كې د دې په تقاضو باندې د عمل كولو توفيق را عطا كړي.

أَمِينَ بِجَاهِ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

عملاً د رَبِّ په بارگاه كې د سر بنسخته كولو برکونه

اے عاشقانِ رسول! الله پاك زمونږه رب دے، هغه مونږه پيدا كړي يو، ژوند ئې را عطا كړے دے، مونږه د الله پاك په عطا كړے شوو سترگو

ليدل ڪو، د هغه په عطا ڪرے شوو غورونو اورو، په لاسونو نيول ڪوو، هغه د ساه گانو نِعْمَت عطا ڪرے دے، هغه د گرځيدلو طاقت را ڪرے دے، هغه زمونږ د پاره د زمڪي فرش خور ڪرے دے، هغه د اودي اسمان چهت جوږ ڪرے دے، زمونږه ربّ رحمن او رحيم دے څوڪ چي زمونږ د پاره باران را وروي، د تخم نه ونه جوږوي او مونږ ته ميوه را عطا ڪوي، مونږ ته به شميره نعمتونه را عطا ڪوي چي مونږه ئي شمير نه شو ڪولے.

اندازه اولگوي! ڪوم ربّ ڪريم چي به غوڻتلو مونږ ته دومره نعمتونه را ڪري دي، ڪله چي مونږه د خپل ربّ رحمن په حڪمونو عمل او ڪرو نو هغه مهربان ربّ به مونږ ته څنگه څنگه نعمتونه را عطا ڪوي.

د آلتونو ڪي ديگ يوه عجيبه واقعه

حضرت بڪر بن عبد الله رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائي: مَحْكَبِينِو خَلَقُو ڪِنْبِي يو بادشاه وو، څوڪ چي مسلمان نه وو او ڊير ظالم وو، د هغه د وخت چي ڪوم ايمان والا خلق وو، بادشاه د هغوئي سره جنگ او ڪرو، بادشاه په هغي ڪنبي ڊيره سخته ماتې اوخوره، ايمان والوڙ ته الله پاڪ فتح نصيب ڪره، هغه بادشاه قيد ڪرے شو او د هغه په باره ڪنبي مشوره اوشوه چي دا بادشاه ڊير ظالم دے، ده په خلقو ڊير ظلمونه ڪري دي او مسلمان هم نه دے، ده ته دي ڊيره سخته سزا ور ڪرے شي- د مشورې نه پس په دي خبره

اتفاق اوشو چي اور دي بل كرے شي، په دي دي يولوئي ديگ کينبودے شي او بادشاه دي دغه ديگ ته اوغورخوله شي، داسي به بادشاه اوسوزي او دردناکه مرگ به ئي نصيب شي-

په دي مشوره عمل اوکرے شو، اور بل كرے شو، د اور د پاسه ديگ کينبودے شو او بادشاه ورته گزار كرے شو، په مزه مزه ديگ گرميدو، چي ديگ گرم شونو د هغي د گرمي نه د بادشاه بدن سوزيدل شروع شو، اوس بادشاه خپل دروغزن خدايان (يعني د چا چي ئي عبادت کولو هغوي) په نمبر نمبر سره يادول شروع کره، ظاهره ده چي هغه خدايان دروغزن وو، هغه بادشاه په دهوکه کنبې وو د چا مخي ته ئي چي ټول عمر سر تبت کرے وو په حقيقت کنبې هغه خدايان نه وو، هغوي به خنگ مدد کولو، بادشاه به يو يو ته چغي وهلي خو خوک هم بچ کولو له رانغله- بادشاه په زره کنبې سوچ اوکړو، بادشاه آسمان ته اوکتل او په تيزه ئي دا لوستل شروع کره: **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ**، يعني هغه بادشاه په خپل کردار سره او خپل عمل سره دا ظاهرول چي يا الله پاکه! ما ټول ژوند په دهوکه کنبې تير کړو، ما شرک کولو، ما دروغزن خدايان ستا سره شريکول، ما به دروغزنو خدايانو ته سجده کوله، خپل سر مي هغوي ته تبت کړو، خو اے کریم رب! اے په حقيقت کنبې کریم رب! نن ماته پته اولکيده چي هغه ټول دروغزن وو، اے الله پاکه! نن زه تاته سر تبتووم، تاته حاضر يم، لکه هغه بادشاه په خپل عمل سره داسي وئيل: **لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ كَبَيْتِكَ** زه حاضر يم،

يا الله! زه حاضر يم- زه شرک پر پرېدم، زه کُفر پر پرېدم او زه ټولې باطلې عقيدې پر پرېدم او ستا په دربار کښې حاضر يم او د دې خبرې اقرار کووم: **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** (خوک هم د عبادت لائق نه دي خو صرف الله) اوس چې کله بادشاه **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** لوستل شروع کړل، حضرت بکر بن عبد الله **رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ** فرمائي: الله پاک داسې باران او کړو چې ټول اور مړ شو، بيا تيز زول (طوفان) شو، دومره تيز زول شو چې د بادشاه سره سره ئې ټول ديگ اوچت کړو، اوس ديگ آلتو دے، بادشاه په هغه ديگ کښې دے او دا وائي: **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ**، داسې بادشاه وئيل او زول هغه او ديگ لرې علاقې (کلي) ته يوړلو- کومه علاقه (کلي) کښې چې ديگ په زمکه کوز شو، هغه علاقه (کله) د غير مسلمو کله وو، اوس چې کله غير مسلمو د **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** آوازونه واوريدل، نو هغوئي تورې راويستې او په منډه منډه راغله، خو چې کله هغوئي اوليدل چې يو ديگ په هوا راروان دے په هغې کښې يو گس دے او هغه **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** وائي، نو هغوئي حيران شو چې دا ديگ څنگه په هوا راغلو، نو هغوئي د بادشاه نه د ټولې قيصې پوښتنه اوکړه؟ ټوله واقعه ئې ترې اوپوښتله؟ کله چې بادشاه ټوله واقعه واوروله نو د غير مسلمو ټولې علاقې (کلي) کلمه اووئيله او مسلمانان شو- **(1) سُبْحَانَ اللَّهِ!**

اے عاشقانِ رسول! اوس په دې واقعه لږ غور اوکړئ!--! يو داسې گس

چا چې ٿول ٿوند په كفر ڪنبي تير ڪرو، چا چې خپل ٿول ٿوند په شرڪ ڪنبي تير ڪرو، چا چې ٿول ٿوند ظلم او ڪرو او د مال او دولت سره مينه ڪنبي ٿي، عيش او عشرت ڪنبي تير ڪرو، يو ځل ٿي هم رب ته خپل سر ٽيٽ نه ڪرو، دې بنده چې ڪله يو ځل خپل ځان د رب بارگاهه ته وړاندې ڪرو او اقرار ٿي او ڪرو چې يا الله! زه د خپل ٿول ٿوند شرڪ پريڙم او ستا په بارگاهه ڪنبي حاضر يم او هغه د دې د اظهار د پاره ڪلمه طيبه **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** اولوستله نو ڪريم رب د هغه د غيبو نه مدد او ڪرو- نولڙ غور او ڪري! ---! چا چې د پيدا ڪيدو سره د خپل پيدا ڪونڪي پاڪ پروردگار جَلَّ جَلَّاهُ نوم مبارگ اوريدلے وي، د الله اکبر، الله اکبر آوازونه ٿي اوريدلي وي، د **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** مبارک آوازونه ٿي اوريدلي وي، څوڪ چې د پيدا ڪيدو نه اوسه پوري مسلمان دے، ڪله چې هغه اوواي **لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ رَبَّيْكَ** زه حاضر يم، يا الله! زه حاضر يم، يا الله! ما چري هم شرڪ نه دے ڪرے خو زه ستا هر هر حڪم منلو ته تيار يم نو ڪريم رب به هغه له څومره انعامونه ورکوي-

د رب د رضا د پاره ٿي حڪومت پرينودو

د حضرت ابراهيم بن ادهم **رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ** د توبي واقعه هم ڏيره بنائسته ده، حضرت ابراهيم بن ادهم **رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ** ڏيره مالداره وو، د بعضي رواياتو مطابق هغوي د بلخ شهزاده وو، يو ځل د خپل محل سره نزدي چرته ناست وو- يو گس راغلو او هغه محل ته ننوتل غوڻبتل د هغه نه پوڻسته او ڪرے

شوه: چرته تلل غوارپي؟ خه كار دې دے؟ اوئي وئيل: زه مسافر خانې ته راغله يم، شپه تيرول غوارم. هغه ته اوئيلى شو دا مسافر خانه خو نه ده دا خود شهزاده محل دے، هغه گس اوئيلى: بنه دا خوراته اوئيلى دا د چا محل دے؟ اوئيلى شو: د ابراهيم بن ادهم، اوپونتلے شو: د ابراهيم بن ادهم نه مخکينې دلته خوک وو؟ اوئيلى شو د هغه پلار، د هغه نه مخکينې خوک وو؟ د هغه پلار، د هغه نه مخکينې خوک وو؟ د هغه پلار، نو اوئي وئيل: مسافر خانه هم دې ته وائي چې يو راشي بل لار شي دا مسافر خانه خو ده- حضرت ابراهيم بن ادهم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ ټولې خبرې اوريدلې، دې خبرو اوريدو سره د هغه په زړه غټ اثر اوشو، هغوئي په هغه گس پسې شاته شاته روان شو او اوئي پونتل: وروره ته خوک ئې؟ هغه گس جواب ورکړو: زه خضريم او تا ستا د رب په لار روانولو له راغله يم (يعني ته د دې کار د پاره پيدا شوه نه ئې، د شهزاده جوړيدو سره عيش او عشرت کينې، د رب په نافرمانئ کينې، د رب نه لرې پاتې کيدو سره د ژوند تيرولو د پاره نه ئې پيدا شوه، د کوم کار د پاره چې پيدا شوه ئې، زه تا په هغه کار د لگولو د پاره راغله يم-) حضرت ابراهيم بن ادهم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ عرض اوکړو تیک ده زه ستا سره تلل غوارم، ته چې راته کومه لار بنائي زه په هغه لار روانيږم خو زما د دنيا خه کارونه دي، زه شهزاده يم، مصروفیات مې دي، ډير کارونه مې دي، زه هغه کارونه سر ته رسوم بيا

راخڻ، حضرت خضر عَلَيْهِ السَّلَامَ اوفرمائيل: نه، د کوم کار د پاره چې زه تاته وایم د هغې نه د تادی بل کار نشته، د ټولو نه ورومبه دا کار بیا د دې نه پس نور کارونه-

تا کار جهان راست گئی دیر شود

تر څو پورې چې ته د دنیا کارونه ختموې بیا به ډیر ناوخته شوه وي ځکه هم اوس د دې ځائے نه روان شه، حضرت ابراهیم بن ادھم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ د حضرت خضر عَلَيْهِ السَّلَامَ سره روان شو، ځنگل طرفته روان شو چې په لاره کښې ورته یو گډبه (شپونکے) میلاؤ شو، هغوئي چې کومې شاهي جامې اغوستې وې هغه ئې ویدستلې او هغه شپونکي (گډبه) له ئې ورکړې او د هغه چې کومې زړې شلیدلې جامې وې هغه ئې پخپله واچولې او د ځنگلونو په لور روان شو- (1)

خوږو او محترمو اسلامي ورونو! دا هغه موقع وه چې حضرت ابراهیم بن ادھم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ عملي طور **كَبِيكَ اللَّهُمَّ كَبِيكَ** اوئیل، یعنی د کوم کار د پاره چې انسان دنیا ته راغله دے یعنی د رَبِّ د عبادت، د نیکو گټلو، د آخرت فکر او د آخرت د پاره د نیکو جمع کولو د پاره، حضرت ابراهیم بن ادھم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ په هغې کښې مصروف شو، اوس اوگورئ!---- حضرت ابراهیم بن ادھم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ عملي طور د خپل رَبِّ په بارگاه کښې اقرار اوکړو:

لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ هغوئي دا په ژبه اونه وئيل، چې په خپل عمل سره ئې د دې خبرې اظهار اوکړو، نو څه ورته ميلاؤ شو؟

مهيانو (کبانو) د سرو زرو ستني حاضري کړې

حضرت شيخ فريد الدين عطار رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائي: يوه ورځ حضرت ابراهيم بن ادهم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ د دجلې درياب په غاړه ناست وو او خپلې شليدلې جامې ئې په ستنه گنټلې او پيوند ئې پکښې لگولو- يو گس ئې په خوا تيريدو هغه حضرت ابراهيم بن ادهم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ د پخوا نه پيژندو، هغه ته پته وه چې د پخوا شهزاده وو، بيا ئې بادشاهي پرېښوده او د رَبّ په لاره کښې اووتلو، کله چې هغه گس حضرت ابراهيم بن ادهم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ د دجلې درياب په غاړه په خپلو جامو کښې په پيوند لگولو اوليدو نو اوښ وئيل: اے ابراهيمه! د حکومت پرېښودو سره تا څه اوموندل؟ جامې او هغه هم زړې او شليدلې او هغې کښې هم په خپلو لاسونو پيوند لگوي، مخکښې به مو شاهي جامې وې، کير چاپيره به مو په سوونو خادمان وو، چې هغه مو پرېښودل نو څه مو بيا موندل؟ حضرت ابراهيم بن ادهم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ چې دا واوريدل نو خپله ستن ئې درياب ته اوغورځوله او بيا ئې ارشاد اوفرمائيلو: اے مهيانو (کبانو) زما ستن واپس کړئ، دې اوريدو سره مهيانو په ځله کښې د سرو زرو ستني نيولې وې او د ابو نه ئې سرو نه را اوچت کړه، حضرت ابراهيم بن ادهم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ

اوفرمائيل: زما دا نه خپلې ستنې پکار دي، نو يو مهی (کب) په خپله
خُله کنبې د حضرت ابراهيم بن ادهم رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ سَنَنْ نِيُولِيْ وَهُ او حاضر
شو، هغوئي هغه سَنَنْ د هغوئي نه واخسته او هغه گس ته ئې ارشاد
اوفرمائيلو: ما د حکومت پرينودو سره دا بيا موندل- (1)

وه که اس دَر کا هوا غلقِ خدا اس کی هوئی | وه که اس دَر سے پھرا اللہ ہی سے پھر گیا (2)

د رَبِّ رَحْمَتِ بِيْ دَرِيغِه راوريري

دا حقيقت دے کله چې بنده په حقيقت کنبې عملي طور دا اوواي:
لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ نو بيا هر څه پريږدي او د رَبِّ شي، کله چې بنده اقرار
اوکړي زه حاضر يم، يا الله! زه حاضر يم، صرف په هغه کارونو کنبې
مصروفه وي کوم چې د رَبِّ د رضا والا وي، د کومو کارونو نه چې رَبِّ
منع فرمائيلې ده د هغې نه ځان بچ کوي، د جنت په لار روان وي، دوزخ
ته د بوتلونکو کارونو نه ځان ساتي نو رَبِّ کریم بيا عطا کوي، بخاري
شريف کنبې يو حديثِ قُدسي دے: الله پاک ارشاد فرمائي: **إِنْ تَقَرَّبَ إِلَيْكَ بِشِبْرِ**
تَقَرَّبَتْ إِلَيْهِ ذَرَاعًا يعني که چرې يو بنده زما طرفته يو لويشت راځي نو زه د
هغه په لور يو گز ورمخکنبې کيرم، **وَإِنْ تَقَرَّبَ إِلَيْكَ ذَرَاعًا تَقَرَّبَتْ إِلَيْهِ بَاعًا** او که
چرې يو بنده زما طرفته يو گز رالمخکنبې کيرې نو زه هغه ته يو ميل

1... تذکرة الاولياء، ابراهيم بن ادهم، صفحه: 82-

2... حدائق بخشش، صفحه: 53-

ورمخکڻي کيرم، **وَإِنْ أَتَانِي يَمِينِي أَيْتُهُ هَزْوَكَةٌ** او که چرې يو بنده زما طرفته په (قلاره) منزل راځي نوزه د هغه طرفته په منډه ځم- (1)

مطلب دا چې که چرې يو بنده د رَبِّ د رضا والا کارونو طرفته لږ قدم اوچتوي نو د رَبِّ رحمت زيات رالمخکڻي کيږي، که چرې يو بنده يوه لويشت د رَبِّ د رضا والا کارونو طرفته ته مخکڻي کيږي نو د رَبِّ کريم رحمت يو گز هغه ته ورمخکڻي کيږي، کله چې يو بنده د رَبِّ په رضا والا کارونو کښې يو گز ورمخکڻي کيږي نو د رَبِّ رحمت د يو ميل هممه (يعني د هغې نه څو چنده زيات د هغه په لور ورمخکڻي کيږي)، که چرې بنده په قلاره قلاره د رَبِّ د رضا والا کارونو په لور مخکڻي کيږي نو د هغه رحمت په منډه د بنده په لور راځي- لږه اندازه اولگوئ چې دا څومره د خوش قسمتي خبره ده---! که چرې مونږ د رَبِّ د رضا والا کارونو په لور لږ ورمخکڻي شو نو بيا اوگورئ چې د رَبِّ رحمت په مونږ څنگه راوړيږي-

الله پاک! خپلو بندگانو ته فرمائي

حضرت علامه ابن رجب حنبلي **رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ** يو روايت نقل کوي: چې الله پاک هره ورځ خپلو بنده گانو ته وائي او دا عبرتناکې نعرې وهي دا د زړه په غوږونو واوري او په خپلو سينو کښې ئې ځائے کړئ چې مونږ ته هره ورځ څنگه عبرتناکې نعرې وهلے کيږي- او ئې فرمائيل: الله پاک هره

ورخ خپلو بندگانو ته نعرې وهي، څه فرمائي: ابن آدم! **ما اصبتنى** اے د آدم! اولاده تا زما سره انصاف اونکړو، **اذكرک و تنسانى** زه تا يادووم، ته ما هيروي، **وادعوك على فتنه ب ال غيرى** زه تاسو خپل ځان طرفته رابلم تاسو د نورو طرفته ځئ، **واذهب عنك البلىا وعن تعكف الخطايا** زه ستاسو نه بلاگانې لري کوم او تاسو خطاگانو ته ملا تړلې وي، اے د آدم اولاده! **ما اعتذارک غدا اذا جئتنى** چې ستاسو دا حال دے چې زه ستاسو نه بلاگانې لري کوم او تاسو خطاگانې کوي، زه تاسو يادووم تاسو ما هيروي، زه تاسو ته نعرې وهم، تاسو د غيرو خلقو طرفته ته ځئ، چې ستاسو دا حال دے سبا چې د قيامت په ورځ تاسو زما بارگاه ته راځئ نو ستاسو سره به څه عذر وي- (1)

دا څومره عبرتناک غږ دے- کاش! چې مونږ په دې ځان پوهه کړو او عملي طور د خپل رب کریم په بارگاه کښې حاضر شو، هره ورځ يو دا چې زمونږ آقا مکي مدني نبی **صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** چې کومه دعا ارشاد فرمائيلې ده، د هغې دعا د لوستلو ذهن جوړ کړو، هره ورځ ئې عادت جوړ کړو، کله چې سحر پاڅو نو په شوق سره دا دعا اولولو، د خپل رب په دربار کښې عرض او کړو: **لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ وَالْخَيْرُ فِي يَدَيْكَ** يا الله! زه حاضر يم- سعادت ستا له خوا دے، زه ستا نه د سعادت سوال کووم، ټولې بلاگانې ستا په لاس (ستا په قدرت) کښې دي- په ژبه دا دعا اولولئ او دې سره سره په دې د

عمل كولو نيت هم او كړئ۔ عملي طور مونږ د دې اظهار او كړو چې يا الله! زه حاضر يم تا چې كوم حكم ارشاد فرمائيلے دے هغه زه په سر سترگو منم۔ الله كريم دې مونږ ټولو ته د عمل كولو توفيق رانصيب كړي۔

أَمِين بِجَاهِ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

12 ديني كارونو كښې يو ديني كار: مدني قافله

اے عاشقانِ رسول! نن سبا د فتنو دې ډك وخت كښې د رَبِّ رضا والا كارونو كښې د مصروفه كيدو، د نيكو گټلو، د الله پاك د خفه كولو والا كارونو نه د ځان ساتلو، د گناهونو نه ځان بچ كولو، د توبه كولو او په توبه د كلك اودريدو د پاره د عاشقانِ رسول ديني تحريك دعوتِ اسلامي ديني ماحول سره تړون اوساتئ۔ د ذيلي حلقے 12 كارونو كښې په ډير شوق سره خپله برخه واچوئ۔ **إِنْ شَاءَ اللهُ الْكَرِيمِ!** د دين او دنيا بے شميره بركتونه به حاصل شي۔ د ذيلي حلقے 12 ديني كارونو كښې يو ديني كار: مدني قافله هم ده۔ راځئ! د ترغيب د پاره يو مدني سپرلے اورو:

د نشے بد عادت ئې ختم شو

د جيڪب آباد سندھ علاقے سره د تَعَلُّق لرونكے اسلامي ورور بيان څه داسې دے: اول زما غلط عقائد وو او په اخلاقي بدو كښې اخته ووم، هره ورځ د شپے آتو بچونه تر دولسو بجو پورې به مې بهنگ، چرس او

د شرابو وغیرہ نشہ کولہ، بیا بہ د نشے پہ حالت کنبی کور تہ را رسیدم او
 پہ بسترہ بہ پہ نشہ کنبی اودہ کیدم. زما مور بہ چي زما حالت لیدلو نو
 ژړل بہ ئي او زہ بہ ئي پوہہ کولم، خو پہ ما بہ خہ اثر نہ کیدلو، بیا غالباً پہ
 2010ء کنبی زمونږ پہ علاقہ کنبی سیلاب راغے نو مونږہ یو محفوظ
 ځای تہ لاړو. هلته زہ سخت بیمار شوم، زما خوش نصیبی وہ چي پہ دې
 دوران کنبی زما ملاقات د دعوتِ اسلامي سرہ وابستہ یو اسلامي ورور سرہ
 اوشو، چي د هغه د انفرادي کوشش پہ نتیجہ کنبی پہ ژوند کنبی پہ
 ورومبي ځل ماتہ پہ مدني قافلہ کنبی د سفر کولو سعادت نصیب شو.
 اَلْحَمْدُ لِلّٰه! د مدني قافلے پہ برکت ماتہ د بدعقیدگی او د نشے بد عادت
 نہ د توبہ کولو توفیق ہم نصیب شو، د دې لیک ورکولو وخت کنبی زہ پہ
 جامعۃ المدینہ کنبی د دویمے درجے طالبِ علم یم.¹

سب کرویتیں قافلے میں چلو
 ٹلیں مشکلیں قافلے میں چلو

آنہی نیت کا پھل پاؤ گے بے بدل
 دُور بیماریاں اور ناداریاں ہوں

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَي مُحَمَّد

د ایپلی کیشن تعارف

اے عاشقانِ رسول! اَلْحَمْدُ لِلّٰه! د دعوتِ اسلامي آئی تی خانگی (شعبی)
 له خوا د خلقو د آسانی او د نبی کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ د اُمت غمخواری د

پاره موبائل ايپلي کيشن

Online rohani ilaj & istikhara

راورے دے۔ د دي ايپلي کيشن په مرسته تاسو ❀ استخاره کولے
 شي ❀ د بيماري، بد نظر، جادو، آسيب وغيره مسئلو هوارولو د پاره
 في سبيل الله تعويرونه ترلاسه کولے شي ❀ آن لائن کات هم کولے
 شي۔

نور دي ايپلي کيشن کنبې ❀ د بيماري ❀ غريبي ❀ غم،
 پریشانی ❀ او آفتونو او بلاگانو وغيره نه د حفاظت مختلف اوراد او
 وظيفي هم شاملې دي۔ خپل سمارت فون کنبې دا ايپلي کيشن ډاؤن
 لوډ کړئ! پخپله ترې هم فائده واخلي او نورو له هم ترغيب ورکړئ۔

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ عَلَيَّ مُحَمَّد

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! بيان د ختميدو په لور بوخم او د
 سنت د فضيلت او د ژوند تيرولو څه آداب بيانولو سعادت حاصلوم۔
 تاجدار رسالت، شهنشاه نبوت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ارشاد او فرمائيلو:
 مَنْ أَحَبَّ سُنَّتِي فَقَدْ أَحَبَّنِي وَمَنْ أَحَبَّنِي كَانَ مَعِيَ فِي الْجَنَّةِ چا چې زما د سنت سره محبت
 اوکړو هغه زما سره محبت اوکړو او چا چې زما سره محبت اوکړو هغه به

جنت کنبی زما سره وي- (1)

جنت میں پڑوسی مجھے تم اپنا بنانا

سینہ تیری سنت کا مدینہ بنے آقا!

د انتروشي (پرنجي) کولو سنت او آداب

د نبی کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ دوه فرامین: (1) د الله پاک انتروشه (پرنجی) خونب دے (2) (2): کله چي چاله انتروشه (پرنجی) ورشي او هغه اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ اوواي نو فرينتي واي: رَبِّ الْعَالَمِينَ او كه چري هغه رَبِّ الْعَالَمِينَ اوواي نو فرينتي واي: يَرْحَمَكَ اللهُ يعني الله پاک دې په تا رحم اوکري (3)

اے عاشقانِ رسول! د پرنجي (يعني انتروشي) په وخت سر بنکته کړئ، خله پته کړئ او آواز په ورو کوئ، د پرنجي (انتروشي) آواز اوچتول کم عقلتيا ده. * په پرنجي راتلو اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ وئيل پکار دي- بهتره دا ده چي اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ يا اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلَىٰ كُلِّ حَالٍ اوواي- * په اوريدونکي واجب دي چي سمدستي يَرْحَمَكَ اللهُ- (يعني الله دې په تا رحم اوکري) اوواي، او دومره په زوره دې اوواي چي پرنجی کونکے ئي پخپله واورې- * د جواب اوريدو سره دې انتروشه کونکے اوواي: ”يَغْفِرُ اللهُ لَنَا وَ لَكُمْ-“ (يعني الله پاک دې مونږ دواړه اوبخښي) يا وه دې واي: ”يَهْدِيكُمْ اللهُ وَيُصْلِحْ

323

1...مشکوٰة، کتاب: الايمان، باب: الاعتصام، جلد: 1، صفحه: 55، حديث: 175-

2...بخاری، کتاب: الادب، باب: ما يستحب من العطاس، صفحه: 1540، حديث: 6223-

3...معجم كبير، 358/11، حديث: 12284-

بِأَنكُمُ-“ (يعني الله پاڪ دې تاته هدايت اوڪري او ستا حالت دې بنه
 ڪري)- ❀ خوک چي په پرنجي راتلو **أَلْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ**- اوواڻي او خپله
 ژبه په ٽولو غابونو راکاري نو **إِنْ شَاءَ اللَّهُ الْكَرِيمِ** د غابونو د بيماري نه به
 محفوظ وي- ❀ مولائي ڪائنات **عَلَى الْمُرْتَضَى رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ** فرمائي: خوک چي
 په پرنجي (يعني انتروشي) راتلو **أَلْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ** اوواڻي نو په هغه به د
 غابن او غورڊ درد چري هم نه راڻي- ❀ پرنجي ڪوونڪي له پڪار دي
 چي په زوره حمد اوواڻي چي دغه شان خوک ٿي ووري او جواب ورڪري-
 ❀ د پرنجي جواب يو ځل واجب دے، که په دويم ځل پرنجي اوڪري شي
 او هغه **أَلْحَمْدُ لِلَّهِ** اوواڻي نو بيا جواب واجب نه دے بلڪه مستحب دے-
 ❀ جواب به هغه حالت ڪنبي واجب وي ڪله چي پرنجي ڪولو والا **أَلْحَمْدُ**
لِلَّهِ اوواڻي او که حمد اونڪري نو جواب نشته- ❀ که چري د خطبي په
 وخت چا له انتروشه ورشي نو اوريدونڪي دې د دې جواب نه ورکوي-
 ❀ که ڊير اسلامي ورونڙه موجود وي او بعضي حاضرينو جواب ورکرو نو
 د ٽولو له طرفه جواب اوشو خو غوره دا دي چي ٽول جواب ورڪري-
 ❀ که چري د ديوال بل اڀخ نه چا انتروشه (پرنجي) اوڪرو او هغه
أَلْحَمْدُ لِلَّهِ اوئييله نو اوريدونڪي دې د دې جواب ورڪري- ❀ که چري
 لمونځ ڪنبي انتروشه درشي نو خاموشي اختيار ڪري او که **أَلْحَمْدُ لِلَّهِ** ٿي
 اوئييله نو هم لمونځ ڪنبي ڇه حرج نشته او که هغه وخت ٿي حمد اونڪرو

نو چہ کلہ د لمونخ نہ فارغ شی نو وہ دہ وائی۔ ❀ کہ چہ تاسو لمونخ کولو او چالہ انتروشے ورغلے او تاسو د جواب پہ نیت **اَلْحَمْدُ لِلّٰہ** اووئیلہ نو لمونخ مات شو۔ کہ چہ کافر لہ انتروشے ورغلے او ہغہ **اَلْحَمْدُ لِلّٰہ** اووئیلہ نو جواب کنبہ دہ **یَهْدِیْکُمْ اللّٰہ** (یعنی اللہ پاک دہ تاتہ ہدایت اوکری) اوئیلے شی۔⁽¹⁾

د مختلفو سنتو زدہ کولو د پارہ د مکتبۃ المدینہ د **بہارِ شریعت** جلد: 3 نہ 16 حصہ او د شیخ طریقت، امیر اہلسنت علامہ مولانا ابو بلال محمد الیاس عطار قادری رضوی **وَامَتْ بَرَکَاتُہُمُ الْعَالِیَہ** د 100 مخونو کتاب **550 سنت او آداب** واخلی او اوئی لولی! د سنت زدہ کولو یوہ ذریعہ د دعوتِ اسلامی قافلو کنبہ د عاشقانِ رسول سرہ د سنتو دک سفر کول ہم دے۔

خوب خوشیاں ملیں قافلے میں چلو
بابِ رحمت کھلیں، قافلے میں چلو

غم کے باؤل بچھٹیں قافلے میں چلو
رب کے در بچھکیں، التجائیں کریں

اللہ پاک دہ مونبر لہ د عمل کولو توفیق راعطا کری۔

اٰمِیْن بِجَاہِ خَاتَمِ النَّبِیِّیْن صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم